

NAPOTKI

Dobrodošli v Sloveniji

Različica 2.0 | 12. december 2017

To delo je objavljeno pod licenco [Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 Mednarodna](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

VINCE | Validation for inclusion of new citizens in Europe
580329-EPP-1-2016-1-BE-EPPKA3-IP1-SOC-IN
Project coordinated by [eucen](http://eucen.eu) | vince@eucen.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Uvod

Ti napotki so namenjeni v pomoč visokošolskim strokovnjakom, ki v svoji ustanovi obravnavajo prijave za vpis, podane s strani beguncev ali migrantov v beguncem podobnem položaju, ki bi radi začeli ali nadaljevali z visokošolskim študijem.

V teh napotkih smo zbrali vprašanja o življenju v **Sloveniji**, ki jih pogosto postavljajo begunci in migranti, in pripravili odgovore nanja. Pogosta vprašanja so razdeljena v štiri kategorije:

- **Splošne informacije o Sloveniji**
- **Pogoji za begunce med pridobivanjem azila in po končanem (zaključenem) postopku za pridobitev azila**
- **Izobraževalni sistem in šole**
- **Sistemi prevoza, dela in zdravstva**

Odgovori na vsa vprašanja so podani v obliki splošnega pregleda, dodane pa so še povezave na podrobnejše informacije in vire. Visokošolski strokovnjak lahko uporabi ta vprašanja in odgovore kot se mu zdi primerno, odgovore pa lahko po potrebi tudi prilagodi glede na svojo državo/ustanovo.

Kjer je smiselno, so podane tudi povezave na besedilo v drugih napotkih projekta VINCE.

Splošne informacije o Sloveniji

Za prišleke je pomembno, da čimprej spoznajo osnovne značilnosti nove države in priložnosti, ki jih ponuja, na primer, kako lahko v tej državi preživljam sebe in, morebiti, svojo družino. Za prišleke je pomembno veliko različnih praktičnih tem, kot so, na primer, možnosti prevoza po državi, kako zaživeti kot novi državljan ali kako najti zaposlitev ali nadaljevati z izobraževanjem.

Osnovne informacije o Sloveniji lahko, med drugim, najdete na naslednjih spletnih straneh:

[Vključevanje v slovensko družbo - informacije za tujce](#) (brošura ministrstva za Notranje zadeve)

[Wikipedija: Slovenija](#) (v slovenščini)

[Wikipedia: Slovenia](#) (v angleščini)

portal [Slovenia.si](#) (v angleščini)

V: Katera so najpomembnejša mesta/univerze v Sloveniji?

O: Smiselno je, da visokošolska ustanova na svojo spletno stran doda zemljevid Slovenije z večjimi mesti in lokacijami univerz in visokošolskih ustanov.

Seznam vseh fakultet in visokih šol v Sloveniji, ki vključuje tudi informacije o študijskih programih, ki jih te ponujajo, je dostopen na spletni strani [studentski.net](#).

V: Kakšen je politični sistem v Sloveniji?

O: Kratko predstavitev političnega sistema v Sloveniji lahko med drugim najdete na spletnem portalu [EURES](#) in na spletni strani [vlade Republike slovenije](#).

Podrobnejše informacije lahko najdete na spletnem portalu [e-Uprave](#):

[državna ureditev, demokratični procesi in možnosti za participacijo pri pripravi predpisov](#)

[volitve, referendum in politične stranke](#)

[javni sektor](#)

V: Katere so glavne industrije/ekonomski viri v Sloveniji?

O: Osnovni pregled o gospodarstvu in najpomembnejših gospodarskih panogah bo beguncem pomagal pri odločitvah glede dela, izobraževanja in drugih tem. Smiselno je, da visokošolska ustanova na svoji spletni strani objavi informacije in povezave o gospodarski strukturi v državi, vključno s kratkimi informacijami o najpomembnejših poklicih. Pri tem so lahko v pomoč naslednje spletne strani:

[Wikipedia - gospodarstvo Slovenije \(v angleščini\)](#)

[Invest Slovenia - industrije \(v angleščini\)](#)

[Osnovne gospodarske informacije o Sloveniji \(veleposlaništvo v Berlinu\)](#)

V: Kakšen je minimalni življenjski standard?

O: Minimalna plača predstavlja zakonsko določen minimalni znesek plače, ki ga lahko prejme delavec za polni delovni čas. V primeru dela za skrajšan delovni čas, se minimalni znesek plače sorazmerno zmanjša. Višino minimalne plače določa, na podlagi [Zakona o minimalni plači](#), ministrstvo, pristojno za delo. Več informacij o minimalni plači lahko najdete na spletni strani [Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti](#).

Kolektivne pogodbe na ravni posameznih dejavnosti lahko dodatno določijo izhodiščno plačo, ki je lahko odvisna od vrste dela ali stopnje izobrazbe in predstavlja minimalni znesek plače, ki ga lahko prejme delavec, ki v posamezni dejavnosti opravlja določeno vrsto dela ali ima določeno izobrazbo.

Pogoji za begunce med pridobivanjem azila in po končanem postopku za pridobitev azila

V: Kakšne so pravice in dolžnosti beguncev/migrantov v Sloveniji?

O: Pravice in dolžnosti prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito so natančno določene v [Zakonu o mednarodni zaščiti](#) in v [Uredbi o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito](#).

Osnovne informacije o pravicah in dolžnostih oseb z mednarodno zaščito in povezave na relevantne dokumente lahko najdete na spletni strani infotujci.si.

V: Kakšna finančna podpora je na voljo za begunce in migrante?

O: Prosilci za mednarodno zaščito, ki bivajo v azilnem domu, kar jim zagotavlja materialne pogoje za preživljanje, so upravičeni do mesečne žepnine (v juliju 2018 ta znaša 18 Eur mesečno). Prosilci za azil, ki bivajo na zasebnem naslovu in nimajo lastnih sredstev za preživljanje, pa so upravičeni do finančne podpore, kot je določeno v [Uredbi o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic prosilcem za mednarodno zaščito](#) (člen 17).

Osebe s priznano mednarodno zaščito imajo enake pravice iz socialnega varstva kot državljani Republike Slovenije. To pomeni, da so, če nimajo lastnih sredstev za preživljanje, upravičene do denarne socialne pomoči, upravičene pa so tudi do drugih vrst finančne podpore iz naslova socialnega varstva (npr. otroškega dodatka). Poleg tega so osebe s priznano mednarodno zaščito, ki bivajo na zasebnem naslovu, če nimajo lastnih sredstev za preživljanje, upravičene tudi do denarnega nadomestila za bivanje na zasebnem naslovu. Več informacij o vrstah finančne podpore, do katerih so upravičene osebe z mednarodno zaščito, lahko najdete na spletnem portalu infotujci.si, v [Zakonu o mednarodni zaščiti](#) in v [Uredbi o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito](#).

Do denarne socialne pomoči so upravičeni tudi tujci brez priznane mednarodne zaščite, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji in imajo stalno prebivališče v Sloveniji ([Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti](#)).

V: Kje lahko prosilci za mednarodno zaščito bivajo med uradnim postopkom pridobivanja mednarodne zaščite?

O: Med postopkom pridobivanja mednarodne zaščite bivajo prosilci za mednarodno zaščito v azilnem domu ali njegovi izpostavi. Osnovne informacije o postopku pridobivanja mednarodne zaščite lahko najdete na spletni strani [Pravno informacijskega centra nevladnih organizacij - PIC](#) in na spletni strani [Ministrstva za notranje zadeve](#).

V: Kakšen je pravni status in kakšni so predpisi glede študija in dela pred in po ugoditvi ali zavrnitvi prošnje za azil?

O: Na portalu [infotujci.si](#) lahko najdete osnovne informacije in povezave glede [izobraževanja in usposabljanja](#) ter [zaposlovanja in dela](#) oseb s priznano mednarodno zaščito.

Pravice prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito v povezavi z izobraževanjem, delom in zaposlovanjem določa [Zakon o mednarodni zaščiti](#).

Prosilec za mednarodno zaščito pridobi pravico do prostega dostopa na trg dela devet mesecev po vložitvi prošnje za mednarodno zaščito, če mu v tem času še ni bila vročena odločitev glede prošnje. Osebe s priznano mednarodno zaščito imajo pravico do prostega dostopa na trg dela. Pravice prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito v iz naslova dela in zaposlovanja so določene s predpisi, ki urejajo delo in zaposlovanje tujcev.

Tako prosilci za mednarodno zaščito kot osebe s priznano mednarodno zaščito so pri obsegu pravic glede izobraževanja izenačene z državljani Republike Slovenije in lahko do izobraževanja na vseh stopnjah dostopajo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

Dodatne informacije glede izobraževanja in dela lahko najdete tudi v napotkih Dobrodošli v Evropi.

V: Kako lahko migrant vstopi v sistem zdravstvenega in socialnega varstva?

O: Pravice prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito v povezavi z zdravstvenim in socialnim varstvom določa [Zakon o mednarodni zaščiti](#). Osnovne informacije in povezave lahko najdete tudi na spletni strani [infotujci.si](#).

Prosilci za mednarodno zaščito in zavrnjeni prosilci so upravičeni do nujnega zdravljenja. Osebe s priznano mednarodno zaščito so obvezno zdravstveno zavarovane iz naslova mednarodne zaščite, če niso obvezno zdravstveno zavarovane na drugi podlagi ([infotujci.si](#)).

Osebe s priznano mednarodno zaščito so pri uveljavljanju pravic iz socialnega varstva izenačene z državljani Republike Slovenije. Osnovne informacije o pravicah iz socialnega

varstva in povezave na dodatne informacije in nekatere vloge lahko najdete na spletni strani infotujci.si. Podrobnejše informacije o pravicah iz socialnega varstva lahko najdete na spletni strani [Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti](#) in na spletni strani [e-Uprave](#).

V: Kako se lahko migrant nauči slovenski jezik?

O: Informacije o učenju jezika so za večino tujcev, ki se želijo vpisati v visokošolsko izobraževanje, zelo pomembne. Visokošolska institucija lahko tujcem ponudi informacije o možnostih za učenje slovenskega jezika na nivoju, ki je potreben za študij. Poleg tega lahko ponudi tudi informacije o posebnih možnostih za učenje slovenskega jezika, ki so na voljo za begunce in migrante. Visokošolska institucija lahko na svojo spletno stran doda tudi povezave na informacije o ponudnikih tečajev slovenskega jezika.

Osebe, ki so pridobile mednarodno zaščito, so upravičene do brezplačnega tečaja slovenskega jezika v trajanju do 300 ur, z možnostjo podaljšanja tečaja za dodatnih 100 ur. Več informacij o tem najdete na spletni strani infotujci.si. Tudi drugi tujci so v okviru programa Začetna integracija priseljencev upravičeni do brezplačnega tečaja slovenskega jezika v trajanju 180 ur. Več informacij o tem najdete na spletni strani infotujci.si.

V: Kako lahko migranti najdejo nastanitev?

O: Osebe z mednarodno zaščito so eno leto po dnevu pridobitve statusa upravičene do bivanja v eni izmed integracijskih hiš v Ljubljani ali v Mariboru, ali v drugih nastanitvenih kapacitetah Urada za oskrbo in integracijo migrantov. V tem času so do bivanja v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada upravičeni tudi družinski člani teh oseb. Če se osebe z mednarodno zaščito naselijo na zasebnem naslovu in nimajo lastnih sredstev za preživljanje ali jim prebivanje ni omogočeno kako drugače, so prvih 18 mesecev po dnevu pridobitve statusa upravičene do denarnega nadomestila za bivanje na zasebnem naslovu. Če se te osebe v tem času udeležijo tečaja slovenskega jezika, se pravica do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev podaljša še za 18 mesecev. Več informacij o možnostih za nastanitev oseb z mednarodno zaščito lahko najdete na spletni strani infotujci.si.

Drugi migranti morajo za nastanitev in financiranje nastanitve poskrbeti sami.

Izobraževalni sistem

V: Kakšen je izobraževalni sistem v Sloveniji?

O: Grafični prikaz slovenskega izobraževalnega sistema lahko najdete na spletni strani [Ministrstva za izobraževanje](#). Na spletni strani Ministrstva za izobraževanje pa lahko najdete tudi [podrobnejše informacije o izobraževalnem sistemu](#).

V: Kakšen je sistem kvalifikacij v Sloveniji?

O: Nacionalno ogrodje kvalifikacij (NOK) predstavlja sistematičen opis kvalifikacij v kvalifikacijskem sistemu določene države. NOK omogoča razvrščanje kvalifikacij v stopnje, pri čemer je vsaka stopnja v NOK opisana glede na pričakovano doseženo raven znanja, spretnosti in kompetenc, ki skupaj predstavljajo učni izid za posamezno stopnjo. NOK tako omogoča primerjavo učnih izidov, doseženih v različnih vrstah izobraževanja in po različnih poteh in primerjavo med nacionalnimi in tujimi kvalifikacijami.

Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK), to je nacionalno ogrodje kvalifikacij v Sloveniji, ima 10 stopenj. Informacije o SOK lahko najdete na spletni strani [SOK](#).

Evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (EOK) je skupno evropsko referenčno ogrodje, ki povezuje sisteme kvalifikacij različnih držav in deluje kot orodje za pretvorbo, s katerim naj bi postale kvalifikacije med različnimi sistemi in državami v Evropi lažje berljive in bolj razumljive. Ima dva glavna cilja: spodbujati mobilnost državljanov med državami in omogočati vseživljenjsko učenje. EOK ima 8 stopenj. Informacije o povezavi med SOK in EOK lahko najdete na spletni strani [SOK](#).

V: Ali lahko migranti dobijo podporo pri vstopu v visokošolsko izobraževanje v Sloveniji?

O: Podpora in pomoč, ki je na voljo migrantom, ki se želijo vpisati v visokošolski študij (npr. tečaji slovenščine, informiranje in svetovanje pri izbiri študija, delavnice), se od ene do druge visokošolske ustanove razlikuje. Podpore lahko ponujajo tudi nekatere nevladne organizacije. Podporne aktivnosti za migrante, ki se želijo vpisati v visokošolski študij, lahko potekajo tudi v okviru posameznih projektov, vendar je njihovo trajanje v tem primeru omejeno na trajanje projekta. Smiselno je, da visokošolska ustanova na svoji spletni strani

objavi informacije o podpori pri vstopu v visokošolsko izobraževanje, ki je na voljo migrantom.

Dodatne informacije o podpori za migrante pri vstopu v visokošolsko izobraževanje lahko najdete tudi v napotkih Dobrodošli v visokošolskem izobraževanju.

V: Kako je mogoče doseči priznavanje kompetenc? Kakšna je ureditev glede validacije predhodnega učenja v Sloveniji?

O: Podlago za validacijo predhodnega učenja na visokošolskem nivoju daje [Zakon o visokem šolstvu](#), ki določa, da morajo visokošolske ustanove v okviru študijskih programov določiti tudi merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program, določiti pa morajo tudi pravila o napredovanju, vključno s pogoji za hitrejše napredovanje. Zakon ne določa pogojev za validacijo, postopkov validacije in vrst predhodnega učenja ki se lahko upoštevajo pri validaciji. Pogoje za validacijo, postopke validacije in vrste predhodnega učenja, ki se lahko upoštevajo pri validaciji, tako določajo visokošolske ustanove same, zato se lahko ti od ustanove do ustanove razlikujejo.

Smiselno je, da visokošolska ustanova na svoji spletni strani objavi pravila v povezavi z validacijo predhodnega učenja, ki veljajo na tej ustanovi.

Več informacij o validaciji lahko najdete tudi v napotkih Dobrodošli v validaciji.

V: Kakšna podpora in svetovanje sta na voljo?

O: Postopke validacije določajo in validacijo izvajajo visokošolske ustanove samostojno, zato se je potrebno za podporo in svetovanje glede validacije na posamezni visokošolski ustanovi neposredno obrniti na to ustanovo. Smiselno je, da visokošolska ustanova na svoji spletni objavi informacije o podpori in svetovanju, ki sta na voljo tistim, ki si želijo validirati predhodno učenje.

Več informacij o tem lahko najdete tudi v napotkih Dobrodošli v validaciji.

Sistemi prevoza, dela in zdravstva

V: Kakšen je sistem javnega prevoza? Kako lahko ljudje potujejo?

O: Pregledne informacije o možnostih javnega prevoza v Sloveniji lahko najdete na spletni strani www.prevozi.slo-link.si. Podrobnejše informacije o železniškem prevozu in vozne rede lahko najdete na spletni strani [Slovenskih železnic](#), relacije in vozne rede za lokalni in medkrajevni avtobusni promet pa lahko najdete na spletni strani [Avtobusne postaje Ljubljana](#). Več informacij o možnostih prevoza v mestih lahko najdete tudi na lokalnih spletnih straneh posameznih mest. Spletna stran prevoz.org ponuja možnosti za deljenje avtomobilskega prevoza.

V: Kakšen je zdravstveni sistem? Do česa so upravičeni migranti in kako se lahko prijavijo v zdravstveno zavarovanje?

O: Kratek opis zdravstvenega sistema v Sloveniji lahko najdete na spletnem portalu [EURES](#). Zdravstveno zavarovanje v Sloveniji je razdeljeno na obvezno zavarovanje, ki ga omogoča Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in dopolnilno oziroma prostovoljno zdravstveno zavarovanje, ki ga ponujajo nekatere zavarovalnice. Dopolnilno zdravstveno zavarovanje omogoča kritje stroškov ali doplačil za nekatera zdravila in storitve, ki jih obvezno zavarovanje ne krije ali jih ne krije v celoti.

Prosilci za mednarodno zaščito in zavrjnjeni prosilci niso upravičeni do kritja zdravstvenega zavarovanja in so, brez plačila, upravičeni samo do nujnega zdravljenja.

Osebe s priznano mednarodno zaščito so obvezno zdravstveno zavarovane iz naslova mednarodne zaščite ali iz drugega naslova. Osnovne informacije o zdravstvenem varstvu in o vstopu v obvezno zdravstveno zavarovanje za osebe z mednarodno zaščito lahko najdete na spletni strani [infotujci.si](#), podrobnejše informacije pa na portalu [e-Uprave](#) in [Zavoda za zdravstveno zavarovanje](#).

V: Kako lahko v Sloveniji najdem zaposlitev?

O: Pri iskanju zaposlitve vam lahko pomaga [Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije](#). Informacije o [prostih delovnih mestih](#), nasveti glede iskanja zaposlitve in druge informacije vezane na iskanje zaposlitve so prosto dostopne na spletnih straneh Zavoda. Če pa se na Zavodu za zaposlovanje [prijavite v evidenco brezposelnih oseb ali evidenco iskalcev zaposlitve](#), pa ste upravičeni tudi do drugih storitev Zavoda, kot so pomoč/svetovanje pri iskanju zaposlitve, delavnice o iskanju zaposlitve in dodatna izobraževanja. Informacije o prijavi v evidenco brezposelnih oseb lahko najdete tudi na spletni strani [infotujci.si](#).

Če ste ali nameravate zaprositi za mednarodno zaščito, vam lahko dodatne informacije o prijavi na Zavodu za zaposlovanje, iskanju zaposlitve in vstopu na trg dela da tudi vaš svetovalec v postopku za pridobitev mednarodne zaščite.

Informacije o iskanju zaposlitve lahko najdete tudi v napotkih Dobrodošli v Evropi, ki so bili pripravljene v okviru projekta VINCE.

Nekatere pomembnejše povezave, uporabljene pri pripravi teh napotkov

Evropska komisija: O pridobivanju azila

https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum_en

Informacije za tujce:

<http://infotujci.si/>

Wikipedia: splošno o nacionalnih ogradjih kvalifikacij (NOK)

https://en.wikipedia.org/wiki/National_Qualifications_Framework

To delo je objavljeno pod licenco [Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 Mednarodna](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).